

Ἐπιστολή περί Μοναχισμοῦ πρός τρεῖς φιλομόναχους ἐπιστήμονας

11 Ἰουλίου 1944

Πνευματικά μοι ἐν Κυρίῳ τέκνα, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.

Ἐξ ἐπιστολῆς σας πρὸς τὸν ὀσιώτατον Γρηγόριον ἐπληροφορήθην τὴν ἀγαθὴν βουλήν καὶ καλὴν διάθεσιν τὴν ὁποῖαν ἔχετε διὰ νὰ σηκώσετε τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ ἀκολουθήσετε Αὐτόν, ἀλλ' ὁ πνευματικός σας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξομολογεῖσθε, σᾶς ἀποτρέπει.

Ὁ πνευματικός σας ἔχει δίκαιον νὰ σᾶς ἀποτρέπει, διότι βλέπει ὅτι ἡ μοναχικὴ πολιτεία παρημελήθη, οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν μοναχῶν ἔχασαν τελείως τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν των καὶ ζοῦν ὄχι κατὰ Χριστόν ἀλλὰ κατὰ κόσμον, μερικοὶ δὲ γίνονται σκάνδαλον εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ αἵτιοι νὰ βλασφημηθῶναι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ καταφρονῆται τὸ μοναχικὸν ἀγγελικὸν σχῆμα.

Ἐχει, λοιπόν, δίκαιον ὁ πνευματικός σας διότι ἴσως φοβεῖται μήπως, γενόμενοι μοναχοί, γίνετε ὅμοιοι με τοὺς ἀνωτέρω μοναχοὺς, ἐπειδὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, με ὅποιον δάσκαλον καθίσσης τέτοια γράμματα θά μάθης... Ἐλλεῖπει καλῶν διδασκάλων καὶ ὀδηγῶν ἔφθασε ἓνα μέρος τῶν μοναχῶν σὲ αὐτὸ τὸ κατάντημα, ἐάν ὅμως οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀκολουθήσουν τὸν Χριστόν, διὰ τῆς μοναχικῆς πολιτείας, τύχουν καλοῦ διδασκάλου καὶ ὀδηγοῦ, ἀγαπήσουν ὀλοψύχως καὶ ὀλοκαρδίως τὸν Χριστόν, ἀγαπήσουν τὰ οὐράνια, μισήσουν τὸν μάταιον κόσμον καὶ τὰς κακὰς ἐπιθυμίας, δύνανται τότε νὰ διαπρέψουν εἰς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, ὡς διέπρεψαν οἱ πα-

2
λαιοί μοναχοί γενόμενοι ἄφελιμοι ὄχι μόνον εἰς ἑαυ-
τούς, ἀλλά καί εἰς τήν κοινωνίαν καί εἰς τήν Ἐκκλη-
σίαν. Ἐπειδή Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερον ὁ αὐ-
τός καί εἰς τούς αἰῶνας, σᾶς φέρω εἰς ἀπόδειξιν τῶν λό-
γων μου παράδειγμα νέον, τόν ἐν μακαρία τῇ λήξει γενό-
μενον Εὐσέβιον Ματθόπουλον, ὁ ὁποῖος κατ' ἀρχάς εἶχε
περιβληθῆ τό μοναχικόν σχῆμα εἰς τήν τοῦ Σηλαιῶν Ἱε-
ράν Μονήν. Ἐπειδή ἔτυχε καλῆς διδασκαλίας καί δια-
παιδαγωγήσεως παρά τοῦ ἀοιδίμου Ἰγνατίου Ἱερομονά-
χου καί πνευματικοῦ, εἶχε καί αὐτός ὑπακοή, ταπεινω-
σιν, ἀγάπην πρός τόν Θεόν καί τόν πλησίον, διέπρεπεν
καί ἐγένετο πρόξενος ὠφελείας εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί
εἰς πολλούς καί εἰς ἐμέ τόν ἴδιον, ἐπειδή, ὅτε ἤμουν νέ-
ος, τόν εἶχον πνευματικόν. Πᾶν δέ ὅ,τι καλόν ἔχουν οἱ
τῆς «ΖΩΗΣ» θεολόγοι πρέπει νά ὁμολογήσωμεν τήν ἀ-
λήθειαν, ὅτι τό ἔχουν ἀπό τόν Θεόν καί δεύτερον ἀπό
τόν ἀείμνηστον Εὐσέβιον Ματθόπουλον, ὁ ὁποῖος ἦτο
Ἱερομόναχος καί τόν ὁποῖον δέν ἀνέδειξαν ἐνάρετον αἱ
πόλεις καί ὁ κόσμος τόσον, ὅσον ἡ Ἱερά Μονή τοῦ Ση-
λαιῶν καί ἰδίως τό καλόν παράδειγμα καί αἱ νοθεσῖαι
τοῦ Γέροντος Ἰγνατίου. Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ γνώμη μερι-
κῶν, οἱ ὁποῖοι γνωματεύουν, ὅτι ἡ μοναχική πολιτεία
βλάπτει. Δέν βλάπτει ἀλλ' ὠφελεῖ, ἀρκεῖ οἱ μοναχοί νά
μετέρχωνται καλῶς αὐτήν, καθῶς καί τόν πλούσιον δέν
βλάπτει ὁ πλοῦτος, ἀλλ' ἡ κακή χρῆσις τοῦ πλούτου....

Μή λανθανέτω δέ ὑμᾶς καί τοῦτο, ὅτι ὅλοι οἱ μεγά-
λοι καί ἐπιφανεῖς ἄνδρες ἀπό τάς ἀρχάς τοῦ Χριστιανι-
σμοῦ, ἐκτός τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν Ἁγίων
Μαρτύρων, ἦσαν μοναχοί. Οἱ Ἁγιοι, Ἀντώνιος, Παχώ-
μιος, Παῦλος, Εὐθύμιος, Σάββας, Θεοδόσιος, Ὀνού-
φριος, Θεόδωροι κ.λπ. ἦσαν μοναχοί. Οἱ ὅσιοι αὐτοί πα-
τέρες δέν ἠγίασαν εἰς τάς πόλεις καί εἰς τόν κόσμον,
ἀλλ' εἰς τά μοναστήρια καί εἰς τάς ἐρήμους. Ὁ ἀγιώτε-
ρος πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὁ Τίμιος Πρόδρομος εἰς τάς
ἐρήμους διέτριβε. Ὡσαύτως καί οἱ μέγιστοι φωστῆρες
τῆς Τρισηλίου Θεότητος, οἱ τήν οἰκουμένην ἀκτίσι,

δογμάτων θείων πυρσεύσαντες, Βασίλειος, Γρηγόριος,
Χρυσόστομος, Ἀθανάσιος καί ἄλλοι πολλοί, εἰς τάς ἐ-
ρήμους καί μονάς ἀσκηθέντες καί καθαρθέντες καί τήν
σάρκα δουλώσαντες εἰς τό πνεῦμα, ὠφθησαν δοχεῖα ἄ-
ξια τῆς Χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καί, τιθέντες
ἐπί τῆς λυχνίας, κατεφώτισαν, μέ τά σοφά διδάγματα αὐ-
τῶν, τήν ὑφήλιον.

Δέν λέγω ὅτι ὁ Θεός δίδει τήν χάριν του μόνον εἰς
τούς μοναχοῦς, ἄπαγε! Ὁ Θεός εἶναι πανταχοῦ παρών,
προσκυνεῖται καί λατρεύεται ἐν παντί καιρῷ καί τόπω
καί πάσῃ ὥρᾳ, καί δίδει τήν χάριν καί τήν εὐλογίαν του
εἰς πάντας τούς προσκυνοῦντας, λατρεύοντας, φοβουμέ-
νους καί ἀγαπῶντας Αὐτόν, εἴτε μοναχοί ἢ κληρικοί εἶ-
ναι, εἴτε λαϊκοί, εἴτε ἄνδρες, εἴτε γυναῖκες, Ἕλληνες,
Ἰουδαῖοι, βάρβαροι, Σκύθαι κ.λπ., καί ἐν παντί ἔθνει ὁ
φοβούμενος τόν Κύριον καί φυλάσσων τάς ἐντολάς του
λαμβάνει Χάριν παρά Θεοῦ. Ἐπειδή ὁμως οἱ ζῶντες εἰς
τόν κόσμον περιστοιχοῦνται ὑπό πολλῶν φροντίδων καί
μεριμνῶν, καί ἐπειδή ὁ κόσμος εἰς τό πονηρόν κεῖται
καί ἡ ἁμαρτία πλεονάζει..., καί ὅπου ἂν στρέψη κανεῖς,
ὅπου καί ἂν σταθῆ, ὡς ἐπί τό πλεῖστον, δέν βλέπει οὔτε
ἀκούει ἄλλο ἀπό τήν ἁμαρτίαν, ὑπερηφάνειαν, φθόνον,
φόνους, πολέμους, αἱματοχυσίας, συκοφαντίας, ραδιουρ-
γίας, δόλους, ὑποκρισίας, ψεύδη, ἐπιτορκίας, ἀδικίας, ἀρ-
παγᾶς, κολακειάς, μέθας, ἀκρασίας, ἀσελγείας, παρανο-
μίας, βλασφημίας, ἀσεβείας καί λοιπά πλεονάζουν εἰς
τόν κόσμον, τά ὁποῖα δυσκόλως νά ἀφήσουν καθαρᾶς
τάς αἰσθήσεις τοῦ ἀνθρώπου καί τήν διάνοιαν. Διά νά
φυλαχθῆ, λοιπόν, κανεῖς καθαρὸς ἀπαιτεῖται μεγίστη
προσοχή, ἀδιάλειπτος προσευχή, ἀνδρεία ψυχική, μεγα-
λοψυχία καί ἀγάπη τελεία εἰς τόν Θεόν, ὥστε νά μή χω-
ρίζῃ τήν ψυχὴν οὐδέν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τήν ἔρημον καί ἡσυχίαν αἱ αἰσθήσεις καί ὁ νοῦς
ἀπηλλαγμένα τῶν θορύβων, ἐνοχλήσεων καί τῶν θολού-
ντων τόν νοῦν εὐκολότερον καθαρεύουν, δι' αὐτό καί ὁ
Κύριος πολλές φορές ἀνεχώρει ἀπό τόν κόσμον καί τάς

πόλεις καὶ ἀπήρχετο εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ἀνήρχετο εἰς τὰ ὄρη προσευχόμενος διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ, ὅτι διὰ νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸν Θεὸν πρέπει νὰ μακρύνωμεν τοῦ κόσμου καὶ τῶν πειρασμῶν.

Ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἔπαυσε νὰ καλῇ τοὺς θέλοντας νὰ ἀκολουθήσουν Αὐτόν. «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καὶ ἀράτω τὸν σταυρόν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι» (Μάρκ. 8, 34). «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων...», καὶ «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος» (Ματθ. 4, 19. 10, 38).

Ἐάν ἀληθῶς θέλετε νὰ ἀκολουθήσετε τὸν Κύριον, νὰ γίνετε μαθηταὶ Αὐτοῦ, διὰ τῆς μοναχικῆς πολιτείας, πρέπει νὰ ἀγαπήσετε πρῶτον τὸν Κύριον μὲ ὅλην σας τὴν ψυχὴν, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ σᾶς χωρίσῃ οὐδὲν τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ. Νὰ ἀγαπήσετε τὰ οὐράνια, καὶ δεύτερον νὰ ἐκλέξετε μονὴν καλὴν καὶ ὁδηγὸν κατάλληλον, συνετόν καὶ διακριτικόν, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἔχετε τελειαν ὑπακοῆν. Τότε καὶ μόνον θὰ εὐδοκιμήσετε, θὰ διαπρέψετε εἰς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν. Μάλιστα, ὡς ἐγγράμματοι, θὰ ἐπαναφέρητε εἰς τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, ἐάν ἔχητε ὑπομονὴν μέχρι τέλους, ταπεινώσιν καὶ ὑπακοῆν, πίστιν θερμὴν, ἐλπίδα καὶ ἀγάπην ὀλοκάρδιον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον. Θὰ φανῆτε χρήσιμοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν, καθὼς ἐφάνησαν ὀφέλιμοι οἱ μοναχοὶ κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ὡς ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος καὶ ἄλλοι οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὰς σπουδὰς των ἐγένοντο μοναχοὶ καὶ, διὰ τῆς νηστείας, ἀγρυπνίας, προσευχῆς καὶ τῶν λοιπῶν θεωρητικῶν ἀρετῶν, ἔλαβον παρά Θεοῦ οὐράνια χαρίσματα, ἐτέλουν θαύματα καὶ διέσωσαν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοὺς λοιμώδεις λύκους, τοὺς διαφόρους αἰρετικούς. Διὰ δὲ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν σοφῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐστερέωσαν καὶ ἐκράτουν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ὀφέλησαν, ὀφελοῦν καὶ θὰ ὀφελοῦν τοὺς πιστοὺς πασῶν τῶν

γενεῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀγράμματοι καὶ ἄπλοοι μοναχοὶ οἱ ἐστερημένοι τῆς κοσμικῆς σοφίας, πεπλουτισμένοι ὁμως μὲ τὴν ἄνωθεν σοφίαν, μὲ τὴν ὁποῖαν εἶχαν πλουτισθεῖ οἱ ἄπλοοι ἁλιεῖς τῆς Τιβεριάδος, ἀνεδείχθησαν πάντων τῶν σοφῶν σοφώτεροι καὶ πάντων τῶν Θεολόγων ἀνώτεροι, διδάσκαλοι πάσης τῆς οἰκουμένης. Αὐτοὶ, λέγω, οἱ ἄπλοοι μοναχοὶ πόσῃν ὀφέλειαν ἐπροξένησαν εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ πόσῃν ἐπιρροὴν ἐξήσκουν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς αὐτοκράτορας, ἀκούσατε:

Ἔλεγεν ὁ Μ. Ἀθανάσιος περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἀντωνίου, τοῦ ὁποῖου ἐτύγχανε σύγχρονος καὶ φίλος ἄκρος, ὅτι κατέβη ποτὲ ἀπὸ τὴν ἔρημον ὁ Μ. Ἀντώνιος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀφέλειαν τῶν Χριστιανῶν, καὶ μόλις ἠκούσθη, ὅτι ἐφθασεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διεδόθη ταχέως ἡ φήμη, ἔτρεχον πάντες, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, πλούσιοι καὶ πτωχοί, λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι νὰ ἴδουν τὸν Ἀντώνιον, τὸν ἐρημοπολίτην καὶ οὐρανοπολίτην, τὸν ἐπίγειον Ἄγγελον καὶ οὐράνιον ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸν ὀνόμαζον. Παρέμεινε τρεῖς μῆνες εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ὅσῃν ὀφέλειαν ἐπροξένησεν ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος τοὺς τρεῖς μῆνες, ἔλεγεν ὁ Μ. Ἀθανάσιος, δὲν ἐπροξένησα ἐγὼ εἰς τρεῖς χρόνους. Πολλοὶ ὀφελοῦντο καὶ ἐκ μόνης τῆς θεωρίας καὶ τῆς ἀκοῆς.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ καὶ πρὸς σεαυτὸν ἐκάλει καὶ ἐπιστολάς τῳ ἔστειλε καὶ θεώρει ὡς τιμὴν νὰ λαμβάνει ἐπιστολάς παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου. Ὁ δὲ Ὅσιος Σάββας μεταβάς ποτὲ εἰς Κων/πολιν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανόν, δι' ἀναγκαίαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν, μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον ἠγέρθη ὁ βασιλεὺς τοῦ θρόνου καὶ ἔτρεξεν εἰς προῦπάντησιν τοῦ Ὀσίου Σάββα τοῦ ὁποῖου ἠσπάζετο τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν του πρὸς ἁγιασμόν.

Παραλείπω πολλὰ ὅμοια παραδείγματα καὶ παραθέτω μόνον τοῦ Ὀσίου Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀσκήσαντος παρὰ

τάς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου περί τοῦ ὁποίου ὁ θεῖος Χρυσόστομος, σύγχρονος εἰς αὐτόν, λέγει τά ἀκόλουθα λόγια:

«*Ἴστε δὴπου, καὶ ἀκηκόατε, οἱ δέ καὶ ἐθεωρήσατε τὸν ἄνδρα, ὃν μέλλω νῦν ἐρεῖν· Ἰουλιανόν λέγω τὸν θαυμάσιον. Οὗτος ἦν ἀνὴρ ἄγροικος, ταπεινός καὶ ἐκ ταπεινῶν· οὐδέ ὄλας τῆς ἐξωθεν παιδείας ἔμπειρος, ἀλλὰ τῆς ἀπλάστου φιλοσοφίας πεπληρωμένος. Τούτου εἰς τὰς πόλεις ἐμβάλλοντος (σπανιάκις δέ τοῦτο ἐγένετο), οὔτε ρητόρων, οὔτε σοφιστῶν, οὔτε ἄλλου τινός εἰσελαύνοντος, τοιαύτη τις ἐγένετο συστροφή. Τί δέ λέγω; οὐχὶ πάντων βασιλέων καὶ τό ὄνομα αὐτοῦ λαμπρότερον ἄδεται ἔτι καὶ νῦν;» (Ὁμιλία ΚΑ' εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν).*

Σημείωσις ἐπιμητητοῦ-ἐκδότου:

Στό σημεῖο αὐτό θεωροῦμε καλόν, νά παραθέσουμε καὶ τὴν σύντομη ἀπόδοση τῆς ἀνωτέρω παραγράφου πρὸς καλλίτερη κατανόησή του.

Ἴσως γνωρίζετε καὶ ἔχετε ἀκούσει, ἄλλοι δέ καὶ εἶδατε τὸν ἄνδρα, πού πρόκειται νά πῶ τώρα· ἐννοῶ τὸν Ἰουλιανόν τὸν θαυμάσιον. Αὐτός ἦτο ἄνθρωπος τραχύς, ταπεινός, καταγόμενος ἀπὸ ταπεινούς γονεῖς, δέν εἶχε καμμίαν ἀπολύτως ἔμπειρίαν τῆς κοσμικῆς παιδείας, ἀλλ' ἦτο γεμᾶτος μέ τὴν αἰωνίαν φιλοσοφίαν. Ὅταν εἰσῆρχετο εἰς τὰς πόλεις (καὶ τοῦτο συνέβαινε σπανίως), ἐγένετο τόσον μεγάλη συνάθροισις ἀνθρώπων, πού δέν ἐγένετο οὔτε ὅταν κατέφθανον ρήτορες ἢ σοφισταὶ ἢ οἰοσδήποτε ἄλλος. Τί ὅμως λέγω; Δέν ἀνυμνεῖται ἀκόμη καὶ τώρα τό ὄνομά του λαμπρότερον ἀπὸ ὄλους τοὺς βασιλεῖς;

Λοιπὸν σφάλλουν ὅσοι ἀμαθῶς καὶ ἀνοήτως κατηγοροῦν τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ὡς ἄχρηστον καὶ ἀνωφελῆ· εἶναι εὐχρηστοτάτη καὶ ὑψηλοτάτη καὶ ποιεῖ τοὺς ἔραστὰς αὐτῆς ἰσαγγέλους καὶ Ἁγίους. Ὅσους δηλαδή ἀσπάζονται καὶ ἀκολουθοῦν αὐτὴν μέ συναίσθησιν, μέ

φόβον Θεοῦ, μέ πίστιν, μέ πόθον, μέ ἔρωτα καὶ ἀγάπην νά ἀγωνισθοῦν, νά καθαρισθοῦν διὰ τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐγκρατείας, τῆς ἀσκήσεως, τῆς μελέτης, τῆς προσευχῆς, τῶν ἀγώνων καὶ κόπων. Ὅσοι ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀκολουθοῦν αὐτὴν μέ ἀμέλειαν καὶ μέ σκοπὸν νά τρώγουν, νά κοιμῶνται, νά ἀναπαύωνται σάν τὸν ἄφρονα τοῦ Εὐαγγελίου, αὐτοὶ δέν ὠφελοῦνται καὶ καλλίτερον νά μὴ γίνονται μοναχοί, διότι ὄχι μόνον δέν γίνονται ἰσαγγελοι καὶ ἄγιοι, ἀλλὰ γίνονται δαίμονες καὶ ἄγριοι.

Ἐπὶ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους τῆς καλῆς μοναχικῆς πολιτείας δύνασθε νά περιβληθῆτε τό μοναχικὸν σχῆμα, ἀφοῦ προηγουμένως μελετήσατε καλῶς τό ζήτημα τοῦτο ἀπὸ ὄλας τὰς πλευράς, ἀναμετρήσατε τὰς δυνάμεις σας, παρακαλέσατε τὸν Θεὸν νά σᾶς φωτίσῃ καὶ ὀδηγήσῃ, καὶ ἐάν ἔχετε τελείαν αὐταπάρνησιν, θέλησιν καὶ καλὴν διάθεσιν, ἀκολουθήσατε τὸν Κύριον. Ἡ ὁδὸς τὴν ὁποίαν θά βαδίσετε εἶναι στενὴ καὶ τεθλιμμένη· ἀπαιτεῖ κόπους καὶ ἀγῶνας, ἀλλ' οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Ὁ ζυγὸς τοῦ Χριστοῦ εἶναι χρηστός καὶ τό φορτίον ἑλαφρόν. Ὁ πόθος καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν γλυκύτατον Χριστόν καὶ τὰ οὐράνια, μετριάζει καὶ ἑλαφρύνει τοὺς κόπους καὶ τὰς θλίψεις, ἀνάπτει δέ εἰς τὴν καρδίαν τὴν ἐπιθυμίαν νά ἀγωνίζεταί τις περισσότερον. Τό ἀσθενές τῆς σαρκὸς ρωννύει ἢ προσευχῆ, ἢ μελέτη καὶ ἢ ἀνάγνωσις τῶν ἁγίων Γραφῶν. Τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν ὀκνηρίαν διώκει ἡ ἐνθύμησις τοῦ θανάτου, τῆς Δευτέρας Παρουσίας, τῆς Κρίσεως, τῆς ἀνταποδόσεως, τοῦ Παραδείσου καὶ τῆς κολάσεως· τὰ δέ ἐλλείποντα ἀναπληροῖ ὁ Κύριος, ὅταν εἰς Αὐτόν ἐλπίσωμεν καὶ ἐπιρρίψωμεν τὴν ἑαυτῶν μέριμναν· τοῦ Ὁποίου ἡ Χάρις, τό ἔλεος, ἡ εἰρήνη καὶ εὐλογία εἶψαν μεθ' ὑμῶν.

Μετὰ πατρικῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδίων εὐχῶν
Φιλόθεος Ζερβάκος Ἀρχιμαν.

Πρός γυναικείαν Ἱεράν Μονήν

23-1-46

Πρός τά ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά μοι πνευματικά τέκνα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς , χάρις, ἔλεος, εἰρήνη καί εὐλογία παρά τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τέκνα ἀγαπητά καί περιπόθητα ἐν Κυρίῳ.

...Ἐπειδή ἡ παροῦσα ζωὴ ὁμοιάζει πρὸς πέλαγος τρικυμιῶδες καί ἕως οὗ φθάσωμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς αἰωνίου ζωῆς ὑπάρχει κίνδυνος, καθῆκον μου ἔκρινα, ὡς πνευματικός πατήρ σας, νά σᾶς προφυλάξω ἀπό πάντα κίνδυνον διὰ νά φθάσετε ἀσφαλῶς εἰς τὸν ἀκύμαντον καί γαλήνιον λιμένα τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ἀγαπητά μου τέκνα, τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου ἀκούσασαι, ἀφήκατε τὸν κόσμον καί τά τοῦ κόσμου τερπνά, γονεῖς, ἀδελφούς, συγγενεῖς, φίλους καί ἄρασαι τὸν Σταυρόν ἠκολουθήσατε τὸν Νυμφίον Χριστόν. Ἄλλ' αὐτό εἶναι ἀρχὴ τοῦ δρόμου, εἶναι τό πρῶτον βῆμα. Τοῦτο δέν εἶναι ἀρκετόν εἰς σωτηρίαν· διὰ νά σωθῆτε, ὀφείλετε νά ἀκολουθήσετε ἄχρι τέλους. Πολλοί καί πολλαὶ ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν καί ἤρχισαν νά βαδίζουν τὴν στενήν καί τεθλιμμένην ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἄλλοι τὴν ἐβάδισαν ὀλίγον καί ἐσταμάτησαν· ἄλλοι ἔφθασαν εἰς τό μέσον καί ἐστράφησαν ὀπίσω καί ἄλλοι ἔφθασαν πλησίον εἰς τό τέρμα καί δειλιάσαντες τό βάρος τῆς ὁδοῦ καί ὀλιγοψυχήσαντες ἔμειναν ἔξω τοῦ νυμφῶνος, καί ὀλίγοι πιστοὶ καί ἐκλεκτοί, μὴ δειλιάσαντες, ἐβάδισαν θαρσαλέως ἕως τέλους καί εἰσῆλθον εἰς τὸν Οὐράνιον Νυμφῶνα. Καί ὑμεῖς διὰ νά φθάσητε ἀσφαλῶς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν ὀφείλετε νά ἀποβάλετε πᾶσαν ἀμέλειαν καί ραθυμίαν καί

νά βαδίσετε ἀόκνως καί προθύμως τὴν στενήν καί τεθλιμμένην ὁδόν, τῆς ὁποίας ὁ κόπος εἶναι ὀλίγος, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις αἰώνιος.

Ὁ ἐχθρὸς δέν θά παύσῃ νά σᾶς πολεμῆ διαφοροτρόπως καί ποικιλοτρόπως καί νά σᾶς ρίψῃ εἰς ἀμέλειαν, εἰς θλίψεις, πειρασμούς, ἀσθενείας, φόβους, ἀπογοητεύσεις, ἀπελπισίας. Ἄλλ' ἂν ἐκεῖνος, ὡς πονηρὸς καί πνεῦμα ἄυλον, μεταχειρίζεται πολλά μέσα καί τρόπους νά σᾶς πολεμῆ, ὁ πανάγαθος Θεὸς καί Σωτῆρ μας μᾶς ἔδωκε τόσα ὄπλα, μέσα καί τρόπους, ὥστε νά δύνασθε νά τὸν διώξετε καί τὸν νικήσητε.

Μέ τὴν προθυμίαν καί ἐπιμέλειαν νά διώκητε τὴν ὀκνηρίαν καί ἀμέλειαν, μέ τὴν ταπεινώσιν τὴν ὑπερηφάνειαν, μέ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀπελπισίαν, μέ τὴν χαράν τὴν λύπην, μέ τὴν πραότητα τὸν θυμόν, μέ τὴν εἰρήνην τὴν ὀργήν, μέ τὴν σιωπὴν τὴν πολυλογίαν, μέ τό πένθος τὸν γέλωτα, μέ τὴν ἐγκράτειαν καί νηστείαν τὴν ἀκρασίαν καί γαστριμαργίαν, μέ τὴν πίστιν καί εὐλάβειαν τὴν ἀπιστίαν καί ἀσέβειαν καί τὴν πρὸς τά φθαρτά προσήλωσιν· καί τέλος μέ τὴν ὀλόψυχον καί ὀλοκάρδιον ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν καί τὸν πλησίον νά ἀποδιώκετε πᾶσαν ἀμαρτίαν, πάντα δόλον, πονηρίαν καί ἐπιβουλήν τοῦ ἀντικειμένου.

1ον. Βαδίζετε, λοιπόν, τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου τὴν ὁποίαν σᾶς ὑπέδειξεν, προθύμως, μὴ ἐκκλίνουσαι μήτε δεξιὰ, μήτε ἀριστερά, καί ἂν συμβῆ τρικυμία ἢ κίνδυνος μὴ φοβηθῆτε, ἀλλ' ὡς ὁ Πέτρος φωνάζατε· Ἐπιστάτα σῶσον ἡμᾶς ἀπολύμεθα, καί εὐθύς θά ἐκτείνῃ καί πρὸς ὑμᾶς τὴν χεῖρα καί θά σᾶς σώσῃ.

2ον. Νά ἐνθυμησθε καί νά λέγετε συχνά τό τοῦ Μεγάλου Ἀρσενίου ρητόν τό ὁποῖον ὁ Ἅγιος συχνά ἔλεγε· Ἀρσένιε δι' ὃ ἐξῆλθες; καί τό τοῦ Μεγ. Ἀντωνίου ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του νά λέγουν, τὴν μέν πρῶϊαν, ὅτι αὐτὴ ἡ ἡμέρα εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς ζωῆς των, τό δέ ἐσπέρας ὅτι ἡ παροῦσα νύξ εἶναι ἡ τελευταία τῆς ζωῆς αὐτῶν.

3ον. Νά ἐνθυμείσθε τὰ ἔσχατα τοῦ βίου σας διὰ νά μήν ἁμαρτάνετε, ὡς λέγει ὁ σοφός Σειράχ· «τέκνον μνήσθητι τῶν ἐσχάτων σου καί οὐχ ἁμαρτήσεις».

4ον. Νά ἐνθυμείσθε συνεχῶς τήν κρίσιν τήν μέλλουσαν καί τήν ὥραν τῆς ἐξόδου, δηλαδή τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος διὰ νά μείνετε καθαρά ἀπό τοῦ ρύπου τῶν παθῶν, κατά τόν σοφόν Εὐάγριον λέγοντα· «Μέμνησο διὰ παντός κρίσεως αἰωνίου καί μή ἐπιλάθου σῆς ἐξόδου, καί οὐκ ἔσται πλημμέλεια ἐν τῇ ψυχῇ σου»· καί κατά τόν Μ. Βασίλειον «μακαρία ἡ ψυχὴ ἡ νυκτός καί ἡμέρας μηδεμίαν ἄλλην μέριμναν στρέφουσα ἢ πῶς ἐπὶ τῆς μεγάλης ἡμέρας, καθ' ἣν πᾶσα ἡ κτίσις παραστήσεται τῷ Κριτῇ, τὰς εὐθύνas τῶν πεπραγμένων ἀποδίδουσα».

5ον. Ὡσαύτως νά ἐνθυμῆσθε τήν κόλασιν καί τήν γέενναν τοῦ πυρός, διὰ νά μήν πέσητε εἰς αὐτήν κατά τόν Ἅγιον Χρυσόστομον λέγοντα· «οὐκ ἀφίησιν ἐμπεσεῖν εἰς γέενναν τό μεμνεῖσθαι γεέννης».

6ον. Νά ἐνθυμείσθε τήν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν καί νά τήν ζητῆτε συνεχῶς, καθὼς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εἰς τό Εὐαγγέλιον ὀρίζει· «ζητεῖτε πρῶτον τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην αὐτοῦ καί ταῦτα πάντα προστεθήσεται ἡμῖν», καί κατά τόν Ὅσιον Θεολόγον «ἡ ἐνθύμησις σου ἔστω διὰ παντός ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν καί ἐν τάχει κληρονομήσεις αὐτήν».

7ον. Νά ἐξετάζετε ἑαυτάς καθ' ἐκάστην ἐσπέραν πῶς διήλθατε τήν ἡμέραν, πόσας ἀρετάς ἐποιήσατε, πάντοτε δέ αἱ ἀρεταὶ νά περισσεύουν, διὰ δέ τὰς ἁμαρτίας νά μετανωῶμεν καί νά ζητῶμεν συγγνώμην.

8ον. Νά ἐξετάζετε ἐάν ἔχετε διὰ τόν ἑαυτόν σας τοὺς μακαρισμούς, ἐάν ἔχετε πτωχείαν πνευματικὴν, δηλαδή ταπεινώσιν, πραότητα, πένθος, πείναν καί δίψαν διὰ τήν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ· ἐάν ἔχετε φιλαδελφίαν, ἐλεημοσύνην, ἐάν εἴσθε ἀναμεταξύ σας εἰρηνευμένοι καί εἰρηνεύετε καί τοὺς διαμαχομένους, ἐάν ἔχετε ὑπομονήν, μακροθυμίαν, καί ὅταν σᾶς ὑβρίζουν, κατηγοροῦν, κατα-

φρονοῦν καί διώκουν· ἐάν χαίρετε εἰς τὰς θλίψεις, τοὺς διωγμούς, τὰς ὕβρεις, τὰς ἐξουδενώσεις· ἐάν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ἡμῶν καί εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτῶν.

9ον. Ὡς μοναχαί, νύμφαι τοῦ Χριστοῦ, ὀφείλετε νά ἀγαπᾶτε ὀλοψύχως καί ὀλοκαρδίως τόν Θεόν καί νά τηρῆτε πάσας τὰς ἐντολάς Του, καί ὡς ἀδελφαί πνευματικαί νά ἔχετε πάντα ἀγάπην, εἰρήνην καί ὁμόνοιαν ἀναμεταξύ σας· καί ἄν, ὡς ἄνθρωποι, συγχυσθῆτε ἢ εἴπητε λόγον ψυχρόν ἢ μία εἰς ἄλλην ἢ δυσαρεστηθῆτε, εὐθύς νά σπεύδετε, διὰ τῆς ἀγάπης καί ταπεινοφροσύνης, νά συνδιαλλάσσεσθε, νά φεύγετε τό σκάνδαλον. Προσέχετε, νά μήν κοιμᾶσθε μέ ἐχθραν καί μνησικακίαν, ἀλλά νά συγχωρῆτε πάντα ὁ ὁποῖος σᾶς ἔπταισε ἢ ἐλύπησεν, διὰ νά συγχωρέση καί ὁ Θεός τὰ ἰδικά σας παραπτώματα, καί νά δύνασθε ἀκατακρίτως νά λέγετε τό «Πάτερ ἡμῶν... καί ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καί ἡμεῖς ἀφίημεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν».

10ον. Νά ἔχετε ταπεινώσιν καί ὑπακοήν· νά ἐνθυμῆσθε τόν Σωτῆρα καί Λυτρωτῆν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν καί Θεόν, ὁ Ὅποῖος ἔλαβε δούλου μορφήν καί ἐταπεινώσεν ἑαυτόν γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ Σταυροῦ. Νά ἔχετε τελείαν ὑπακοήν εἰς τόν νόμον τοῦ Θεοῦ καί τὰς ἐντολάς, εἰς τήν προεστῶσαν καί ἀναμεταξύ σας ἢ μία εἰς τήν ἄλλην· παρακοήν νά κάνετε εἰς τόν διάβολον καί τήν ἁμαρτίαν.

11ον. Νά ἀγαπᾶτε, νά σέβεσθε, νά τιμᾶτε τήν πνευματικὴν σας μητέρα, τήν προεστῶσαν καί νά τῆς ὑπακούετε κατά πάντα, ἐκτός ἐάν σᾶς προστάξῃ τι ἐνάντιον τοῦ Θεοῦ, μή γένοιτο! Εἰς πάντα τὰ ἄλλα νά κόπτετε τό θέλημά σας, ὅπως καί ὁ Χριστός δέν ἔκαμε τό θέλημά του, ἀλλά τό θέλημα τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός. Ἡ προεστῶσα ὀφείλει ὁμοίως νά ἀγαπᾶ μέ πνευματικὴν μητρικὴν στοργὴν τὰς ἀδελφάς, νά τὰς νουθετῇ μέ ἀγάπην καί σπλάγχνα μητρικά, νά ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς πνευματικὰς καί ψυχικὰς αὐτῶν ἀνάγκας καί νά ὑπομένῃ τὰς ἐλλείψεις καί ἀδυναμίας αὐτῶν, καθὼς καί ὁ Θεός ὑπομένῃ

τάς ἀδυναμίας ὄλων μας. Ἐάν εὐρεθῆ ἀδελφή τις νά παρεκτρέπετε καί μή ὑπακούη ἢ προεστῶσα ὀφείλει νά τήν ἐπιτιμᾷ καί παρακαλῆ, καθὼς ὀρίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος· «*ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καί διδαχῇ*» καί ἐάν, μετά τόν ἔλεγχον καί ἐπιτίμησιν καί τάς νουθεσίας, δέν συμμορφοῦται ἀλλ' ἐξακολουθεῖ καί ἐπιμένει, προξενοῦσα σκάνδαλον καί βλάβην εἰς τό κοινόν, τότε νά γίνεται κοινή δέησις ὑπέρ αὐτῆς, καί, ἐάν πάλιν ἐξακολουθεῖ, τότε ἡ προεστῶσα ὀφείλει νά τήν ἀποδιώκει καί ἀποκόπτει τῆς ἀδελφότητος, ὡς σεσηπῶς μέλος, διά νά μήν προξενήσῃ βλάβην καί εἰς τάς λοιπὰς ἀδελφάς.

12ον. Νά ἐπιτελῆτε μέ προθυμίαν, εὐλάβειαν καί κατανύξιν τάς ἱεράς ἀκολουθίας, ἐσπερινόν, ἀπόδειπνον, ὄρθρον, ὥρας, καί εἰς τά κελλία σας νά ἀναγινώσκετε τάς ἁγίας Γραφάς· ὅσας δέ φοράς ἔχετε ὑπηρεσίαν νά ἔχετε ἐκάστη ὠρισμένης προσευχάς τάς ὁποίας νά λέγετε κατ' ἰδίαν. Εἰς δέ τάς ἐργασίας, εἰς τάς ὁποίας ἐκάστη εἶναι διορισμένη, νά τάς κάνετε μετά προθυμίας καί νοερώς νά προσεύχεσθε, διά νά τηρῆτε τήν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· «*ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε*». Εἰς δέ τάς ἱερᾶς λειτουργίας νά ἴστασθε μετά φόβου καί τρόμου, ὡσάν νά εὐρίσκεσθε εἰς αὐτόν τόν οὐρανόν. Ὁσάκις πταίσητε εἰς μικρόν ἢ εἰς μέγα ἁμάρτημα, εὐθύς νά μετανοῆτε καί νά ἐξομολογεῖσθε εἰς πνευματικόν πατέρα. Νά μεταλαμβάνετε ὁσάκις σᾶς ἐπιτρέπει ὁ πνευματικός πατήρ μετά φόβου Θεοῦ, πίστεως καί ἀγάπης. Ὁσάκις παραστῆ νά ὑπάγῃ ἀδελφή τις, δι' ὑπηρεσίαν τῆς Μονῆς ἀναγκαίαν εἰς πόλιν ἢ χωρίον, μέ τήν γνώμην καί ἄδειαν τῆς προεστῶσης, νά μή βραδύνη, ἀλλά, ἀφοῦ τελειώσῃ τήν διακονίαν, νά ἐπιστρέφῃ τό συντομώτερον εἰς τήν Μονήν· ἐπειδή, καθὼς εἶπεν ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀντώνιος, τό ὀψάριον ἔξω τῆς θαλάσσης δέν δύναται νά ζήσῃ, οὕτω καί ὁ μοναχός καί ἡ μοναχή ἔξω τῆς Μονῆς αὐτῶν.

Ἡ ἡμέρα ἔχει 12 ὥρας κατά τάς ὁποίας πρέπει νά ἐρ-

γαζώμεθα. Ἐρχεται ἡ νύξ (ὁ θάνατος) ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι, ἐπειδή μετά τόν θάνατον οὐκ ἔστι καιρός ἐργασίας ἀλλ' ἀνταποδόσεως. Κατά τόν ἀριθμόν τῶν ὥρῶν τῆς ἡμέρας σᾶς ἀποστέλλω τάς συμβουλὰς μου καί ὑποθήκας εἰς δώδεκα κεφάλαια καί ἐάν ποιήσετε, ὅσα περιληπτικῶς διαλαμβάνονται εἰς αὐτά καί ὅσα κατά τόν Ἀπόστολον εἶναι σεμνά ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή καί λοιπά, θά φθάσετε ἀσφαλῶς εἰς τόν ἀκύμαντον λιμένα τοῦ παραδείσου καί θά ἀπολαύσετε τά ἀνεκλάλητα, τά ἀνεκφραστα, τά ἀνερμήνευτα, τά ἀνεκδιήγητα καί ἀκατανόητα ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου Βασιλείας, τά ὁποῖα ἠτοίμασε ὁ Θεός τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν καί τῶν ὀποίων ἀγαθῶν εἶθε νά ἀξιωθῶμεν πάντες. Σᾶς εὐχομαι ἐκ καρδίας καί σᾶς ἀναμένω εἰς τοὺς Οὐρανούς.

ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις
καί πνευματικός σας πατήρ

Φιλόθεος Ἀρχιμανδρίτης

* * *

**Ἐπιστολή πρὸς τόν Πανοσιολογιώτατον
Ἀρχιμανδρίτην Βησσαρίωνα, Καθηγούμενον
τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἁγίου Ὁρους**

Ἀγαπητέ ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ Βησσαρίων χαίροις ἐν Κυρίῳ.

Ἀσμένως ἐδεξάμην τήν ὑμετέραν ἐπιστολήν, τήν ὁποίαν ἀνέγνωσα μετά πολλῆς συγκινήσεως, ἀλλά καί μετὰ θλίψεως καί ὀδύνης τῆς καρδίας μου, διότι ἐπιστάθην ὅτι ἡ μοναχική πολιτεία εὐρίσκεται εἰς παρακμήν, ὁ δέ ἀριθμός τῶν μοναχῶν ἐλαττοῦται καί εἰς αὐτό τό πρόπύργιον καί ἰσχυρόν φρούριον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἁγιώνυμον Ὁρος τοῦ Ἁθῶ.

Εἰς τήν περιοδείαν μου κατά τό ἔτος 1924 εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, Παλαιστίνην, Αἴγυπτον, Ἀραβίαν καί ὁ-

ρος Σινᾶ περιήλθον τὰς ἐρήμους, τὰ ὄρη, τὰ σπήλαια καὶ τὰς ὀπὰς τῆς γῆς καὶ ὅλους τοὺς τόπους εἰς τοὺς ὁποίους εἰς παλαιούς χρόνους ὑπῆρχον Μοναί, Σκῆται, Καλύβαι καὶ παρέμενον μοναχοί. Ἐμελέτησα εἰς χειρόγραφα, ἐκκλησιαστικᾶς ἱστορίας καὶ εὔρον ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρω χώρας, Παλαιστίνην, Αἴγυπτον, Συρίαν, Ἀραβίαν, ὄρος Σινᾶ καὶ Θηβαΐδα, εἰς τὰς ἐν αὐταῖς Σκῆταις, ὄρη καὶ Σπήλαια εἰς παλαιότερους χρόνους ἰδίως 4ον, 5ον καὶ 6ον αἰῶνα, ἠσκήτευον περὶ τοὺς 80.000 μοναχοὺς. Ἦτο τότε πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

Ὅτε τὸ 1924 περιήλθον ὅλας τὰς ἀνωτέρω χώρας, εὔρον ὀλίγους εἰς Παλαιστίνην, Ἀραβίαν καὶ εἰς τὴν Μονὴν Σινᾶ τὸ ὅλον ἕως 200. Εἰς δὲ τὴν ἔρημον δέν εὔρον.

Εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν πρώτην περιοδείαν τὸ 1902-1903 εὔρον Μονὰς μὲ ἀρκετοὺς μοναχοὺς. Τὸ Μ. Σπήλαιον εἶχε 135. Ἡ Λαύρα τῶν Καλαβρύτων 85. Ὁ Ἄγιος Λουκᾶς 90, καὶ ἄλλας Μονὰς πεπληρωμένας μοναχῶν. Εἰς τὴν πρό ὀλίγων ἐτῶν ἐπίσκεψίν μου εὔρον τὸ Μ. Σπήλαιον μὲ 15 μοναχοὺς, τὴν Λαύραν ὁμοίως, τὸν Ἄγιον Λουκᾶν μὲ δύο μόνον. Ἐνταῦθα εἰς Πάρον παλαιὰ ἦσαν 35 Μοναί, τώρα ἔχει μείνη ἡ Λογγοβάρδα μὲ 30 μοναχοὺς, οἱ πλεῖστοι γέροντες. Δέν ἔρχονται ἢ ἔρχονται καὶ φεύγουν· εἶναι ἀνυπομόνητοι....

...Πιστεύω καὶ ἐλπίζω ὅτι ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ κραταιὸς καὶ δυνατὸς ἐν πολέμοις, πάντας τοὺς πολεμοῦντας τὴν νύμφην Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν, τὴν καθαρὰν καὶ ἄσπιλον, τὴν ὁποῖαν περιποιήσατο μὲ τὸ Τίμιον Αἶμα Του, θά τοὺς συντρίψη ὡς σκεύη κεραμέως καὶ θά διαφυλάξῃ καὶ διασώσῃ αὐτὴν καθαρὰν καὶ ἄμωμον....

Ἐπειδὴ βλέπω τὸν θάνατον πλησιάζοντα, ἔκτισα τὸν τάφον, ἀνέγνωσα καὶ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν μου καὶ ἀναμένω ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὴν θεόθεν πρόσκλησιν μου διὰ νὰ ἀναχωρήσω διὰ τὴν ἀληθινὴν πατρίδα, τὴν ἀσφαλῆ, κραταιὰν καὶ ἀνόλεθρον, τὴν Ἄνω Ἰε-

ρουσαλήμ. Ἄναχωρῶ χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, καίτοι δέν ἔχω ἔνδυμα γάμου, ἐπειδὴ οὐδέν ἀγαθὸν ἐποίησα ἐπὶ τῆς γῆς, καίτοι ἐκ παιδικῆς μου ἡλικίας ἠγάπησα τὸν Χριστόν, τὸν ἠκολούθησα καὶ ἐπεθύμησα νὰ ἀποθάνω διὰ τὴν ἀγάπην Του. Ἐλπίζω ὄχι εἰς τὰ ἔργα μου, ἀλλ' εἰς τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαγχνίας Του, νὰ μὲ σώσῃ δωρεάν, ὡς τὸν Ἄσωτον, τὸν Τελώνην, τὴν Πόρνην, τὸν Ληστήν καὶ ἀναρίθμητους ἁμαρτωλοὺς μετανοήσαντας. Λυποῦμαι μόνον διότι δέν ἐκοπίασα περισσότερο, διὰ νὰ βοηθήσω περισσότερο τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Μονὴν μου καὶ ἄλλας Μονὰς τῆς Ἑλλάδος....

* * *

**Ὅσοι τάσσονται ἐναντίον τῆς μοναχικῆς πολιτείας,
εἶναι θεομάχοι καὶ ἀγιομάχοι**

...Ἐκεῖνος πού θέλει νὰ γίνῃ μοναχὸς καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστόν ἀληθῶς, δέν πρέπει νὰ βλέπῃ, μὲ τὸ ἓνα μάτι τὸν Χριστόν καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸν κόσμον καὶ τοὺς συγγενεῖς. Ἐκεῖνος πού ἀγαπᾷ περισσότερο τὰ οὐράνια ἀπὸ τὰ γῆινα, πρέπει νὰ εἶναι ἀνδρεῖος, μεγάλωψυχος, ὑπομονητικὸς, νὰ μὴ τὸν χωρίζῃ τίποτε τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν οὐρανίων. Ἐάν αὐτὸ δέν τὸ ἔχῃ ἄς μὴ γίνεταί μοναχός, διότι δέν εἶναι εὐθετος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Οἱ πνευματικοὶ πού τάσσονται ἀρνητικὰ εἰς τὴν ἀπόφασίν σου, ἴσως νὰ βλέπουν τὰς ἀδυναμίας σου, τὴν ἔλλειψιν τῆς τελείας ὀλοκαρδίου ἀγάπης σου πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὰ οὐράνια καὶ σέ ἐμποδίζουν· ἢ καὶ διότι βλέπουν μερικοὺς μοναχοὺς νὰ διάγουν ἀμελῶς καὶ γίνονται σκάνδαλον εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ βλάβη εἰς πολυλογία.

Ἐκεῖνοι, ὅμως, πού τάσσονται ἐναντίον τῆς μοναχικῆς πολιτείας ἀπὸ κακίαν καὶ ἀπέχθειαν πρὸς τὸν μονα-

χικόν βίον, εἶναι θεομάχοι καί ἁγιομάχοι. Διότι ὅσοι πηγαίνουν νά γίνουν μοναχοί, πηγαίνουν ὄχι διά νά πλουτίσουν οὔτε διά νά τρώγουν, νά πίνουν καί νά ἀναπαύονται, ἀλλά πηγαίνουν ἀπό ἀγάπην πρὸς τὰ οὐράνια. Πηγαίνουν νά νηστεύσουν, νά ἀγρυπνήσουν, νά κοπιᾶσουν, νά πενθήσουν, νά καθαρίσουν, διά τῆς μετανοίας, τῆς ἀγρυπνίας, τῆς προσευχῆς, τὴν ψυχὴν των ἀπό παντός μολυσμοῦ καί νά λάβουν οὐράνια χαρίσματα, νά κερδίσουν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅσοι δὲν πηγαίνουν δι' αὐτὸ τὸν σκοπὸν, δὲν εἶναι μοναχοί, εἶναι ἀμόναχοι, ἔλεεινοί, δυστυχεῖς· ἀλλὰ δὲν τοὺς πταίει ὁ Μοναχισμὸς, ὁ ὁποῖος ἀνέδειξε φωστῆρας Ἁγίους, περὶ τῶν ὁποίων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶπεν· «ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος». Δὲν τό εἶπε αὐτὸ δι' ἐκείνους πού κατοικοῦν εἰς τὰς πόλεις...

Ὁ ὑπέρτερος τῶν προφητῶν καί ἁγιώτερος πάντων τῶν ἀνθρώπων Τίμιος Πρόδρομος δὲν ἠγίασε εἰς τὴν Ἀθήναν οὔτε ἐντὸς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἠγίασε εἰς τὴν ἔρημον. Οἱ Ἅγιοι, Ἀντώνιος, Παχώμιος, Σάββας, Εὐθύμιος, Θεοδόσιος καί χιλιάδες καί μυριάδες ὁσίων δὲν ἠγίασαν εἰς τὰς μεγαλοπόλεις Ἀλεξάνδρειαν, Βαβυλῶνα κ.λ.π. Τοὺς μεγάλους φωστῆρας τῆς Ἐκκλησίας, Βασίλειον, Γρηγόριον, Χρυσόστομον κ.λ.π., δὲν τοὺς ἀνέδειξαν αἱ Ἀθῆναι Ἁγίους, ἀλλ' ἡ ἔρημος καί τὰ μοναστήρια. Τὸν ἐν ἐσχάτοις καιροῖς ἀνακηρυχθέντα Ἅγιον Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην, δὲν τὸν ἀνέδειξεν ἡ Θεσσαλονίκη οὔτε ἡ Κων/πολις, ἀλλὰ ἡ ἔρημος. Ἄς παύσουν νά φλυαροῦν μερικοί, μήπως καί εὑρεθοῦν θεομαχοῦντες· καί ἐάν βλέπουν κάποια ἄτοπα νά γίνονται ἀπὸ μερικούς ἀπροσέκτους ἀμελεῖς μοναχοὺς, ἅς προσέξουν πόσα κακά γίνονται ἀπὸ μερικούς κληρικούς τὰ ὅποια δικάζονται εἰς πολιτικά δικαστήρια πρὸς σκανδαλισμὸν πολλῶν ψυχῶν καί ἐξευτελισμὸν τῆς ἀγίας καί ἀμώμου ἡμῶν πίστεως....

* * *

* ...Αἱ Ἱεραὶ Μοναί, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν τὰ προπύργια καί φρούρια τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔνθα διεσώθησαν ἡ θρησκεία, ἡ γλῶσσα, τὰ γράμματα καί ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ, εἰς τὰς χαλεπὰς ἡμέρας μας πανταχόθεν βάλλονται ὑπὸ πάντων, ἀκόμη καί ἀπὸ μερικούς οἱ ὁποῖοι ἐξῆλθον ἐξ αὐτῶν τῶν σπλάγγνων τῶν Μονῶν, αἱ ὁποῖαι καί τοὺς ἐσπούδασαν δι' ἐξόδων των....

* * *

Πρὸς μοναχὸν ἀσταθῆ

18-6-1952

...Σέ σχολεῖον νά μὴν ὑπάγης. Μάθε ἐκεῖνα πού ἔμαθον οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι πού δὲν ἐπῆγαν τελείως σέ σχολεῖον, ἔμαθον ὅμως τὴν ὑπακοήν, τὴν ταπεινώσιν, τὴν ὑπομονὴν καί τὰς ἄλλας ἀρετὰς, καί διά τῆς ταπεινώσεως, τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καί τῶν λοιπῶν ἀρετῶν ἐγένοντο οἱ σοφώτεροι καί θεολογικώτεροι τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι. Οἱ Πατριάρχαι Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ τελείως ἦσαν ἀγράμματοι ἀλλ' ὠμίλουν μέ τὸν Θεόν. Ὁ Προφήτης Δαβὶδ, ὁ Ἅγιος Σπυρίδων ἦσαν βοσκοὶ προβάτων, ἀλλὰ διά τῆς ταπεινώσεως ἐγένοντο ποιμένες λογικῶν προβάτων, ἅγιοι, προφήται, θαυματουργοί.

Εἰς τό σχολεῖον ἴσως νά μάθης γράμματα, ἀλλὰ θά μάθης καί ἀνηθικότητα, διότι, ὅταν βλέπης εἰς τὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τὴν ἀγοράν, ἀκόμη καί εἰς τὴν ἐκκλησίαν γυναῖκας ξετσιπωμένας, γυμνάς, εἰς δέ τό σχολεῖον θά τὰς ἔχης πλησίον σου πάντοτε, καί ἐφ' ὅσον ἔχης μάτια θά βλέπης, ἡ ὄρασις σου θά μολυνθῆ, καί δυνατόν διά τῆς ὄρασεως ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος νά πέσῃ εἰς πορνείαν καί μοιχείαν. Ὁ βλέψας γυναικί πρὸς τό ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ....

Μέ τὴν πρόφασιν καί δικαιολογίαν νά μάθωμεν δε-

θεν γράμματα, ἔβγαλε πολλούς ἀπό μοναστήρια, ἔμαθαν γράμματα, ἔγιναν θεολόγοι καί ἐπίσκοποι, ἀλλά τούς πῆρε ἰδικούς του ὁ διάβολος. Ἴσως ὑπάρχουν καί ὀλίγαι ἐξαιρέσεις. Δέν πταίουν τά γράμματα οὔτε κατηγορῶ τούς ἐγγραμμάτους, βλέπω τάς παγίδας τοῦ διαβόλου πού ἔχει στήσει σήμερον εἰς αὐτά περισσότερον τά σχολεῖα. Καί αὐτή ἡ Κυβέρνησις ἔχει διατάξει νά τελοῦν τάς γυμναστικές ἀσκήσεις αἱ μαθήτριαι τελείως γυμναί καί μόνον τά ἀπόκρυφα μέλη των νά εἶναι σκεπασμένα ἢ δέ Ἐκκλησία ἐπευλογεῖ καί ἔστειλε ἀντιπρόσωπον τόν βοηθόν τοῦ Μακαριωτάτου νά παρακολουθήσῃ εἰς τό στάδιον τάς γυμναστικές ἐπιδείξεις τῶν ξεγυμνωμένων κορασίδων. Λοιπόν φεῦγε, σιώπα, σώζου....

* * *

Πρός μητέρα πού ἔλυπῆθη

διότι ἡ κόρη της ἀκολούθησε τόν μοναχικόν βίον

2-8-1958

...Ἐάν ἡ Ἐλένη ἔπαιρνε κακό δρόμο, τότε ἔπρεπε νά λυπηθῆτε τόσο πολύ, ἀλλά ἡ Ἐλένη ἀκολούθησε τόν δρόμον τοῦ Θεοῦ. Ἄκουσε τήν φωνήν τοῦ Εὐαγγελίου πού λέγει: ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα περισσότερον ἀπό ἐμέ, δέν εἶναι ἄξιος νά μέ ἀκολουθήσῃ. Σᾶς ἀγαποῦσε, σᾶς ἀγαπᾶ καί θά σᾶς ἀγαπᾶ ἕως τέλους τῆς ζωῆς της, ἀλλά καί ἀπό σᾶς καί ἀπό ὄλους τούς συγγενεῖς καί φίλους ἀγάπησε περισσότερον τόν Χριστόν καί ἐπροτίμησεν, ἀπό κάθε ἄλλον ἄνθρωπον γῆϊνον, μάταιον, νά νυμφευθῆ τόν οὐράνιον καί ἀθάνατον Νυμφίον Χριστόν.

Δέν ἔπρεπε, λοιπόν, νά λυπηθῆτε τόσον πολύ, ἐπειδή ἡ κόρη σας ἐπροτίμησε νά γίνῃ νύμφη τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως Χριστοῦ. Ὅπως, ἐάν ἐνυμφεύετο καί ἔπαιρνε ὡς ἄνδρα ἕναν ἐπίγειον βασιλέα ἢ ἕνα μεγάλο ἄρχοντα, δέν θά ἔλυπῆσο, ἀλλά θά ἐχαίρεσο, ἀκόμη περισσότερον πρέπει νά χαίρεσαι τώρα πού ἡ κόρη σας ἐπροτίμησε νά νυμφευθῆ τόν οὐράνιον Νυμφίον Χριστόν, καί νά θεω-

ρῆς τόν ἑαυτόν σου ὡς τήν εὐτυχεστέραν μητέρα τοῦ κόσμου, διότι ἤξιώθης καί ἐλόγου σου νά γεννήσῃς τοιαύτην θυγατέρα.

...Σᾶς παρακαλῶ νά τήν συγχωρέσετε μέ τήν καρδιά σας καί νά τήν εὐχηθῆτε νά φανῆ ἀντάξια δούλη καί νύμφη τοῦ οὐρανοῦ Νυμφίου Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ....

Συναισθάνομαι τόν πόνον καί τήν θλίψιν τῆς καρδίας σας πού ἐλάβετε διά τήν Ἐλένην καί συνθλίβεται καί ἡ ἰδική μου καρδιά, δι' αὐτό καί πάλιν σᾶς παρακαλῶ νά μή λυπηθῆτε, ἀλλά νά δοξάσετε τόν Θεόν πού τήν ἐφώτισε καί ἀκολούθησε τόν Χριστόν καί ἐξέλεξε τήν ἀγαθήν μερίδα ἢ ὁποία δέν θά ἀφαιρεθῆ ἀπό αὐτήν. Νά τήν συγχωρέσετε καί νά τήν εὐχηθῆτε νά τήν ἀξιῶσῃ ὁ Θεός νά γίνῃ ἁγία καί ἐλόγου σας θά γίνετε μητέρα ἁγίας... Ἐάν ἡ Ἐλένη σᾶς ἄφησε, ὁ Χριστός καί ἡ Παναγία δέν σᾶς ἄφησαν ἢ εἶναι πάντα μαζί σας. Μήν ἀπελπίζεσθε ἀλλ' ἔχετε θάρρος, ἐλπίδα καί πίστιν εἰς τόν Θεόν καί τήν Παναγίαν.

Μετά πατρικῆς ἀγάπης καί εὐχῶν ἐγκαρδίων
ὁ πνευματικός πατήρ

Φιλόθεος Ἀρχιμανδρίτης

* * *

Πρός Ἠγούμενον Μονῆς

8-1-1960

...Τήν ἀπό 12ης Δεκεμβρίου 1959 ὑμετέραν ἐπιστολήν ἔλαβον καί σᾶς ἀπαντῶ περιληπτικῶς καί ἐν ὀλίγοις τάς τάξεις τῆς Μονῆς μας.

Ἡ Μονή τῆς Λογγοβάρδας εἶναι Κοινόβιος συσταθεῖσα ἀπό τῆς Βας ἀνακαινισεῶς της, ἡ ὁποία ἐγένετο τό 1824 καί διατηρεῖται ὡς τοιαύτη. Εἰς τήν Μονήν τά πάντα εἶναι κοινά εἰς ὄλους, καί κτήματα καί ὑπάρχοντα. Δέν ἐπιτρέπεται, κατά τούς κανόνες τοῦ Μεγάλου Βασι-

λείου καί λοιπῶν Ἁγίων Πατέρων, νά ἔχη τις ἴδιον καί νά λέγη τοῦτο ἰδικόν μου, ἐκεῖνο ἰδικόν σου. Ὅλοι εἰς μίαν τράπεζαν τρώγουν τήν ἰδίαν τροφήν, ἐκτός τῶν ἀσθενῶν, κατόπιν γνωμοδοτήσεως πιστοῦ καί εὐλαβοῦς ἱατροῦ (ἐπειδή οἱ ἄπιστοι νηστεῖαν δέν παραδέχονται).

Γυναῖκες εἰς τήν Μονήν δέν ἐπιτρέπεται νά εἰσέρχονται οὔτε εἰς τήν Ἐκκλησίαν κατά τήν ἱεράν Λειτουργίαν.

Οἱ ἀδελφοί ὅλοι ἐργάζονται, ἄλλος εἰς τό μαγειρεῖον, ἄλλος εἰς τό ἀρτοποιεῖον, ἄλλος εἰς τόν κήπον. Ἀργός δέν ἐπιτρέπεται, ἐκτός τῶν ἀσθενῶν καί πολύ γερόντων. Ὡσαύτως καί αἱ ἀκολουθίαι πρέπει νά εἶναι κοιναί, οὐδεὶς ἀπουσιάζει, ἐκτός τῶν πολύ ἀσθενῶν.

Εἰς τόν κόσμον, εἰς πόλεις ἢ εἰς πανηγύρεις, δέν ἐπιτρέπεται νά συχνάζουν. Ἀπαγορεύεται ἡ μέθη, τό τσιγάρο, οἱ γέλωτες, αἱ μωρολογίαι, ἀργολογίαι, καταλαλαί, κατακρίσεις, ὁ φθόνος, ἡ συκοφαντία, ἡ ἀμέλεια. Ἐάν μερικοὶ φιλονικήσουν ἢ ὑβρισθοῦν, ὀφείλουν πρὶν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἢ πρὶν κατακλιθοῦν νά συνδιαλλάσσονται, καί ἐάν ὁ ἕνας ἀπό τούς σκανδαλισθέντας ἀποφύγη τήν συνδιαλλαγὴν κανονίζεται καί, ἐάν δέν δεχθῆ τόν κανόνα, ἐκδιώκεται τῆς Μονῆς. Φθονερός, συκοφάντης, κλέπτης, διαβάλης, πόρνος ἢ ἀσελγῆς ἐκδιώκονται τῆς Μονῆς....

* * *

Τὴν Γερόντισσάν σου νά ἀγαπᾶς

18-7-62

...Δέν ἔκανες καθόλου καλά νά σηκώσης τό χέρι σου εἰς τήν Γερόντισσά σου, ὅτι καί ἄν σοῦ ἔκανε. Οὔτε ὀφελεῖσαι νά τήν κατακρίνης καί νά τήν παρακολουθῆς, διότι τότε πρέπει νά εἶσαι σύ Γερόντισσα καί ἐκείνη ὑποτακτική....

Τὴν Γερόντισσά σου νά τήν ἀγαπᾶς, διότι, κατ' αὐτόν τόν τρόπον, καί σύ θά ὀφελῆθῆς καί ἐκείνην θά τήν

ὀφελήσης, καί τόν Θεόν θά χαροποιήσης καί τόν μισόκαλον ἐχθρόν θά καταισχύνῃς.

Ἡ ἀδελφή, ὡς φαίνεται, ἔχει ὑπερηφάνεια καί δι' αὐτό ἀπό τούς ὑπερηφάνους φεύγει ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καί σκληρύνεται, ἡμεῖς ὁμως δέν πρέπει νά παύσωμεν προσευχόμενοι ὑπὲρ αὐτῆς....

Ὁ ὄσιος Ἀντίοχος ὁ ὑποτακτικός, ὁσάκις τόν ἔδερε καί τόν ὕβριζε ὁ Γέροντάς του ἐξομολογεῖτο εἰς τόν Πνευματικόν καί ἔλεγε· πολὺ μέ ἀγαπᾶ ὁ Γέροντάς μου, διότι μέ δέρει, ὕβρίζει καί μέ ὀφελεῖ. Τοῦναντίον, ὅταν δέν τόν ὕβριζεν καί δέν τόν ἔδερε, ἔλεγε ὅτι δέν τόν ἠγάπα, δέν τόν ὀφείλει. Καί ὁ ὑποτακτικός Ἀκάκιος ἠγίασε ἐπὶ ὀλίγα χρόνια μέ τό ξύλο καί τὰς ὕβρεις πού τοῦ ἐπροξένει ὁ Γέροντάς του καί αὐτός ὑπέμενε καί ἐχαίρετο εἰς τὰς βασάνους, ὡς οἱ μάρτυρες, ἔτσι καί σύ, ἐάν θέλῃς νά γίνῃς Ὅσια, νά ἔχῃς ὑπομονήν, ταπεινώσιν, ἀκακίαν, ἀοργησίαν, πραότητα καί ἀγάπην.

Μετά πατρικῆς ἀγάπης καί εὐχῶν
Ἄρχιμ. Φιλόθεος

* * *

Πρὸς ἐρωτήσαντα Πνευματικόν

22-9-1962

Ἀγαπητέ μοι καί προσφιλέστατε...

ἔλαβον τήν τιμίαν σας ἐπιστολήν καί ἀπαντῶ εἰς τὰ ζητήματα πού μοῦ γράφετε.

1) Αἱ μοναχαὶ δέν πρέπει νά ἐξομολογοῦνται εἰς τήν Ἠγουμένην, διότι ἡ Ἠγουμένη δέν εἶναι Πνευματικός. Ἡ γυνή δέν ἐπιτρέπεται νά εἶναι ἱερεὺς, νά τελῆ μυστήρια, ἐπομένως οὔτε νά ἐξομολογῆ, διότι ἡ ἐξομολόγησις εἶναι μυστήριον τό ὁποῖον ἐπιτελεῖ μόνον ὁ Πνευματικός ἱερεὺς. Ἡ Ἠγουμένη, ὅταν λείπῃ ὁ Πνευματικός, δύναται νά δέχεται λογισμούς τῶν ἀδελφῶν καί νά τὰς δίδῃ συμβουλὰς καί ὁδηγίας καί, ὅταν οἱ λογισμοὶ εἶναι

ἐφάρματοι, δηλαδή κάνουν συγκαταθέσεις εἰς πονηρούς, αἰσχροὺς λογισμούς, τοὺς δέχονται μὲ εὐχαρίστησιν, τότε νά τās συνιστᾶ νά τοὺς ἐξομολογοῦνται εἰς τόν Πνευματικόν, καθώς καί τās ἁμαρτίας των τās ὁποίας ὁ Πνευματικός δέν πρέπει, μετά τήν ἐξομολόγησιν, νά τās λέγη εἰς τήν Ἑγουμένην, διά τό ἀπόρητον τῆς ἐξομολογήσεως, ἀλλ' οὔτε ἡ ἀδελφή νά λέγη εἰς τήν Ἑγουμένην τās ἁμαρτίας πού εἶπεν εἰς τόν Πνευματικόν, ἀπλῶς δύναται νά εἶπη· ὅτι ἐξομολογήθην καί, ἐάν τῆς ἔδωκε κανόνα, δύναται νά εἶπη, ὅτι μοί ἔδωκεν κανόνα ὁ Πνευματικός, ὄχι, ὅμως, νά ἀναφέρῃ, ὅτι μέ κανόνισε διά τό τάδε ἁμάρτημα, αὐτό ἀπαγορεύεται.

2) Ἡ Ἑγουμένη ἐν συνεννοήσει μέ τόν Πνευματικόν πρέπει νά ἐκλέγῃ δύο ἐκ τῶν καλλιτέρων ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, τῶν ἐναρετοτέρων καί συνετοτέρων, νά τās ἔχη ὡς συμβούλους, καί μίαν ἀδελφήν, ἐπίσης συνετήν, οἰκονόμον. Μέ τās τρεῖς αὐτάς ἀδελφάς θά συζητῇ, θά φροντίξῃ, θά προνοῇ, θά συνεργάζεται δι' ὅλας τās ὑποθέσεις τῆς Μονῆς, πνευματικές καί σωματικές, θά διορίζῃ τās ἀδελφάς εἰς τās διαφόρους ὑπηρεσίας καί διακονίας.

Μέ τās τρεῖς ἀδελφάς ἡ Ἑγουμένη θά ἀποφασίζῃ, χωρίς νά τά κἀνη γνωστά εἰς ὅλας τās ἀδελφάς καί νά τās ζητᾶ γνώμην, διότι τότε κάθε μία θά λέγῃ τήν γνώμην της καί ὅπου λαλοῦν πολλοί κοκκόροι ἀργεῖ νά ἐξημερώσῃ. Αἱ ἀδελφαί ὀφείλουν νά ὑπακούουν εἰς τήν Ἑγουμένην καί τό Συμβούλιον καί νά ἐπιτελοῦν προθύμως τās διακονίας των.

3) Ἡ Ἑγουμένη δέν πρέπει νά κάμῃ ἐξαιρέσεις καί νά ἀγαπᾶ μερικές καί ἄλλας νά μή ἀγαπᾶ, ἢ νά ἀγαπᾶ ἄλλας περισσότερο καί ἄλλας ὀλιγότερον. Ὅλας ἐξ ἴσου νά τās ἀγαπᾶ καί εἰς τήν ἐξυπηρέτησίν της νά τās διορίζῃ νά τήν ὑπηρετοῦν μέ τήν σειράν ὅλαι διά νά μή ἀναπτύσσονται ἀντιζηλῖαι καί ἔριδες. Ἡ μερική φιλία καί ἀγάπη ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται ἡ παρρησία καί ἡ σαρκική ἀγάπη δέν ἐπιτρέπονται εἰς μοναχάς. Πρέπει αἱ

ἀδελφαί πού ἔχουν τοιαῦτα νά ἐλέγχωνται καί νά ἐπιτιμῶνται. Εἰς τήν Ἑγουμένην ἀκόμη καί εἰς τόν Ἱερέα καί Πνευματικόν ἀπαγορεύεται ἡ προσωπολατρεία.

4) Τήν Μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων εἰς τās ἀδελφάς δέον νά κανονίζῃ ὁ Πνευματικός μέ τήν Ἑγουμένην. Ὅταν μεταλαμβάνουν ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος δέον νά νηστεύουν ἀπό τυρόν καί ἰχθύν δύο ἡμέρας καί ἀπό ἔλαιον μίαν ἡμέραν. Ἐάν κοινωνοῦν Κυριακήν, δύναται τήν μεσημβρίαν τοῦ Σαββάτου μόνον ἔλαιον...

Μετά πατρικῆς καί ἀδελφικῆς ἀγάπης καί εὐχῶν ἐγκαρδίων
Ἄρχιμ. Φιλόθεος Ζερβάκος

* * *

Πρός φιλομόναχον ἀσθενή

10-3-1964

...Ἡ ἐπιθυμία σας νά μονάσετε εἶναι καλή καί θεάρεστος, ἀλλ' ἡ σωματική σας ἀδυναμία καί ἀσθένεια δέν ἐπιτρέπει. Ὁ πατριάρχης Λουκάς ὁ Χρυσοβέργης ὁ ἀκμάσας κατά τόν 11ον αἰῶνα ἐμπόδισε κάποιον εὐπαίδευτον καί κατά πολλά ἐνάρετον ἐπιθυμοῦντα νά μονάσῃ. Τοῦ εἶπεν τά ἐξῆς: Ἐγώ, τέκνον μου, δέν σοί ἐπιτρέπω νά ὑπάγῃς εἰς Μονήν νά γίνῃς μοναχός, διότι γνωρίζω ὅτι εἶσαι ἀσθενής· ἐάν θελήσῃς νά συμμορφωθῇς μέ τοὺς κανόνας τῆς μοναχικῆς πολιτείας, νά νηστεύῃς ὡς οἱ ἄλλοι, νά μή τρώγῃς κρέας (τό ὁποῖον ἡ ἀσθένειά σου ἐπιβάλλει νά τρώγῃς, ἔστω καί μία φορά τήν ἐβδομάδα), νά ἀγρυπνῇς καί νά κοπιάζῃς ὡς οἱ ἄλλοι, χωρίς ἄλλο θά ἀποθάνῃς καί ὁ θάνατός σου δέν θά εἶναι θυσία, θά εἶναι αὐτοκτονία. Ἐάν πάλιν σοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ ἡγούμενος νά τρώγῃς καί νά ἀναπαύεσαι, θά γίνῃς σκάνδαλον εἰς τοὺς ἄλλους, καί ἀντί νά ὠφεληθῇς θά βλάβῃς καί σεαυτόν καί ἄλλους. Νά μονάσῃς εἰς τήν οἰκίαν σου, ν' ἀποφεύγῃς τήν συναναστροφήν τῶν πολλῶν καί ἰδίως

τῶν ἀσεβῶν καί διεφθαρμένων, νά μελετᾶς τόν νόμον τοῦ Θεοῦ, νά προσεύχεσαι καί νά νηστεύης τό κατά δύναμιν, νά ἔχης ὑπομονήν, ταπεινώσιν, πίστιν καί πρό παντός ἄλλου ἀγάπην ὀλοψυχον καί ὀλοκάρδιον πρός τόν Θεόν καί τόν πλησίον καί ἐγώ θά σέ κάμω μοναχόν καί θά ὠφελθῆς περισσότερον.

Αὐτήν τήν συμβουλήν δίδω καί ἐγώ εἰς ἐσᾶς... καί αὐτήν νά ἀκολουθήσῃς. Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος λέγει ὄχι ὁ τόπος, ἀλλ' ὁ τρόπος σώζει τόν ἄνθρωπον. Μένε εἰς τόν οἶκον σου καί, ἐφ' ὅσον εὐρίσκομαι εἰς τήν πρόσκαιρον ζωήν, νά ἔρχεσαι νά λαμβάνῃς μερικά μαθήματα μοναχικῆς πολιτείας καί πάλιν νά ἐπιστρέφῃς....

Μετά πατρικῆς ἀγάπης καί εὐχῶν ἐγκαρδίων
Ἄρχιμ. Φιλόθεος Ζερβάκος

Πρός ἀθετήσαντα τό μοναχικόν σχῆμα

18-1-1985

...Μόνον μία καθαρά, εἰλικρινής, ἀληθινή μετάνοια δύναται νά σέ σώσῃ καί μία ἐπιστροφή εἰς τό σχῆμα τό Ἀγγελικόν, τό ὁποῖον κατεφρόνησες, καί εἰς τόν Χριστόν, ὁ Ὅποιος σέ ἐκάλεσε ἔσύ κατ' ἀρχάς τόν ἠκολούθησες προθύμως καί κατόπιν ὁ Σατανᾶς σέ ἐξηπάτησε καί ἐπροτίμησες τόν κόσμον περισσότερον ἀπό τόν Χριστόν καί τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καί δέν σκέπτεσαι νά μετανοήσῃς, γιά τήν μεγάλην ἁμαρτίαν πού ἔπραξες, ἀλλά θέλεις νά κάνῃς καί τόν διδάσκαλον. Νά φροντίσῃς νά διορθώσῃς τό σφάλμα σου, τήν προδοσίαν τῆς ψυχῆς σου, παρά νά ζητῆς νά διδάξῃς καί θεραπεύσῃς ἄλλους....

* * *

Εἰς αὐτοαποσηματισθέντα

...Ἐάν δέν δεχθῆς τήν συμβουλήν μου, δέν εἶναι ἀνάγκη πλέον νά μοῦ γράφῃς. Στοχάσου μόνον ὅτι ὑπάρχει

Θεός ὁ Ὅποιος οὐ μκκτηρίζεται. Ὑπάρχει κρίσις καί ἀνταπόδοσις, παράδεισος καί κόλασις... Σέ παρακαλῶ ἐξέτασε καλά - καλά τήν συνείδησίν σου. Σὺ ἔχεις φόβον Θεοῦ καί εἶσαι καλός ἄνθρωπος, πῶς κάνεις αὐτήν τήν ἀπόφασιν καί δέν σκέπτεσαι τόν θάνατον καί τήν ἀπολογίαν πού θά δώσῃς εἰς τήν φοβερᾶν ἡμέραν τῆς κρίσεως;... Φοβοῦ τήν αἰώνιον καταδίκην.

* * *

Ἀγάπησον τόν Θεόν περισσότερον πάντων

...Ἐφ' ὅσον ἄπαξ ἐνεδύθης τό μοναχικόν σχῆμα καί κατετάγῃς εἰς τόν χορόν τῆς Μοναχικῆς ἀδελφότητος ὄφειλες νά μένης ἐκεῖ ὅπου ἔβαλες μετάνοια. Ὁ ἐχθρός ὁ παμπόνηρος ὁ ὁποῖος ἠπάτησε τούς προπάτορας ἡμῶν καί διά τῆς παρακοῆς πρός τόν Θεόν τούς κατέστησε ἐξορίστους τοῦ παραδείσου, αὐτός ἐξακολουθεῖ διαρκῶς καί περισσότερον εἰς αὐτάς τάς πονηράς ἡμέρας καί πολλούς μοναχοὺς τούς καθιστᾷ παρηκόους καί ἐξορίστους καί τοῦ ἐπιγείου παραδείσου (τῆς Μονῆς) καί τοῦ οὐρανοῦ Παραδείσου, ἐάν δέν μετανοήσουν καί ἐπιστρέψουν....

Λοιπόν, ἀγαπητέ μοι, ἐπειδή σέ ἀγαπῶ, σέ συμβουλεύω πατρικῶς νά ἀφήσῃς τήν μητέρα σου, τῆς ὁποίας τήν φροντίδα ἔχει ἀναλάβει ὁ Θεός, Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει τήν φροντίδα πάντων τῶν ποιημάτων του. Σὺ φύγε εἰς τό Ἅγιον Ὅρος, ὡς ὁ Λῶτ, διά νά σώσῃς τήν ψυχήν σου. Φεῦγε, σιώπα καί σώζου. Φεῦγε τάχιστα ἀπό τόν μάταιον καί πλάνον καί πολυαμάρτητον κόσμον. Ἀγάπησον τόν Θεόν περισσότερον πάντων, γιά νά μὴν ἀκούσῃς τό: ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Ἄφες τούς νεκροὺς θάψαι τούς ἑαυτῶν νεκροὺς, καί σὺ ἀκολούθησον τόν Χριστόν καί Θεόν, διά νά ἀζιωθῆς νά εἰσελθῇς εἰς τήν Οὐράνιον Βασιλείαν....

* * *

Περί άσκήσεως καί ήσυχίας

Λογγοβάρδα 23-2-1955

...Ως πρός τόν πόθον τόν όποϊον αισθάνεσαι, ιδιαιτέρως τής ήσυχίας, αυτός ό πόθος είναι έκ Θεοῦ. Ή χάρις του Θεοῦ, πού φωτίζει πάντα άνθρωπον έρχόμενον εις τόν κόσμον, σᾶς τόν έχορήγησε. Όλοι οί άνθρωποι γενικῶς, πλούσιοι καί πτωχοί, μεγάλοι καί μικροί, λαϊκοί καί κληρικοί, βασιλεῖς καί πατριάρχαι, καί πάσης τάξεως, ήλικίας καί καταστάσεως άνθρωποι ποθοῦν τήν ήσυχίαν καί ιδίως όταν τούς περισφίγγουν αἱ πολλαί μέριμναι καί φροντίδες, οί πειρασμοί καί αἱ θλίψεις, αἱ στεναχωρίαί καί άμαρτίαί. Όταν βλέπουν τούς άλλους ανθρώπους νά άδικοῦν, νά ψεύδωνται, νά συκοφαντοῦν, νά διαπράττουν πᾶν εἶδος άμαρτίας καί κακίας, ζητοῦν τήν ήσυχίαν, νά ήσυχάσουν μακράν του κόσμου από τās πολλās φροντίδας των. Άλλοι νά φύγουν εις τήν έρημον διά νά μή βλέπουν καί νά μή άκούουν τά κακά πού γίνονται στόν κόσμο, στήν σημερινή κοινωνία.

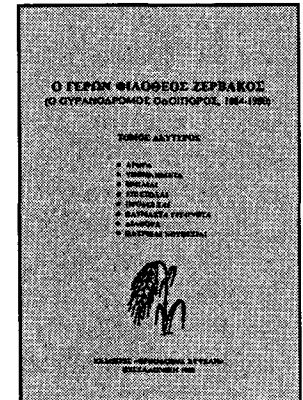
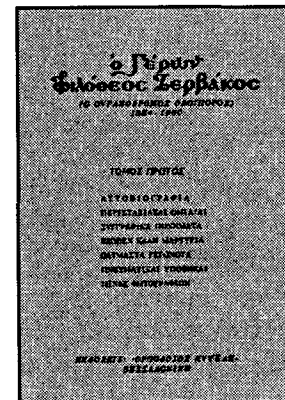
Γι' αυτό βλέπομε τούς μεγάλους προφήτας, τόν Ήλίαν, τόν Τίμιον Πρόδρομον, τόν άγιώτερον πάντων τῶν ανθρώπων, ήγιασμένους έκ κοιλίας μητρός των, τόν περισσότερο καιρόν έζων εις τās έρήμους καί τά σπήλαια. Πολλοί Άγιοι, ως οί μέγιστοι φωστῆρες καί διδάσκαλοι τής Έκκλησίας, άρχικῶς έζησαν εις τās έρήμους καί εκεί γυμνασθέντες εις τήν άσκησιν, εις τήν ήσυχίαν, εις τās προσευχάς καί νηστείας, άγρυπνίας καί κακοπαθείας, εις τήν μελέτην τῶν όντων, εξεκίνησαν, ένδεδυμένοι τήν πανοπλίαν τής πίστεως, καί έπολέμησαν μέ τούς άόρατους καί όρατούς έχθρούς καί πολεμίους τής πίστεως καί κατήγαγον περιφανείς νίκας, καί έλαβον τό βραβεϊον τής άνω κλίσεως....

Ό προφήτης Δαβίδ έλεγεν: εἶδον άνομίαν καί αντίλογίαν έν τῇ πόλει καί διά τουτο έμάκρυνα φυγαδεύων καί ηῤλίστην έν τῇ έρήμῳ. Ό Κύριος ήμῶν Ίησοῦς Χριστός, πολλές φορές ανέβαινεν εις τό όρος, ηῤλίζετο εις

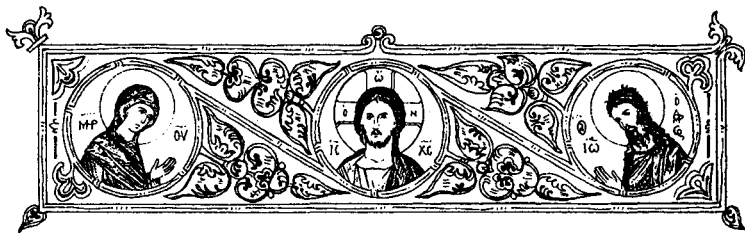
τήν έρημον. Πολλοί βασιλεῖς, πατριάρχαι, άρχιερεῖς, άρχοντες, στρατηγοί, άξιωματικοί, έζησαν εις τās έρήμους, τά σπήλαια καί τās όπās τής γῆς, ύστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, τῶν όποϊων δέν ήτο άξιος ό κόσμος, κατά τήν μαρτυρίαν του σκεύους τής έκλογῆς θεοκήρυκος Άποστόλου Παύλου.

Άνευ ήσυχίας, λέγει ό Μέγας Βασίλειος, κάθαρσις δέν γίνεται, άλλ' ούτε μετάνοια' καί ό ιερός ψαλμωδός λέγει: **τοῖς έρημικοῖς μακαρία ζωῆ έστι, άλλά θεϊκῶ έρωτι πτερουμένοις.** Ήπειδή, όμως, ό Θεός είναι πανταχοῦ παρών, δέν κατοικεῖ μόνον εις τās έρήμους, άλλά καί εις τās πόλεις, καί δίδει τήν χάριν Του όχι μόνον εις τās έρήμους, άλλά καί εις τās πόλεις καί εις πάντα τά έθνη, εις πάντας τούς ανθρώπους, όσοι αγαποῦν τόν Θεόν καί τηροῦν τās έντολάς Του, δι' αυτό, όπου καί αν εύρισκόμεθα νά προσέχωμεν, νά αγαπῶμεν τόν Θεόν, νά τόν δουλεύωμεν καί νά τηρῶμεν τās έντολάς Του, διά νά αξιωθῶμεν καί τής Ουρανίου Βασιλείας, τής όποίας εύχομαί: πάντας έπιτυχεῖν....

Μετ' αγάπης καί ευχῶν
Φιλόθεος Άρχιμανδρίτης

Οί ένδιαφερόμενοι μποροῦν νά τᾶ ζητήσουν στά Όρθόδ. Χριστ. βιβλιοπωλεῖα, ἢ στό τηλ. 2310-212.659

**Ἐν Πάρῳ καί ἐν τῇ ἁγίᾳ Κορυφῇ τῶν Ἁγίων Πάντων
τῇ 15 Ἰουνίου 1960**

Πρὸς τὰ ἀγαπητά καί περιπόθητα πνευματικά μοι ἐν Κυρίῳ τέκνα Παναγιώτη καί Αἰκατερίνη Πατέρα σύν τῇ κατ' οἴκῳ αὐτῶν ἐκκλησία καί πᾶσι τοῖς οἰκειοῖς, ἀδελφοῖς, συγγενέσι φίλοις, κατὰ σάρκα καί πνεῦμα, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη καί εὐλογία παρά Θεοῦ Πατρός καί Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· προστασία δέ, σκέπη καί βοήθεια παρά τῆς πανπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας καί τῶν Ἁγίων Πάντων, πληθυνθείη.

Σᾶς γράφω ἀπό τήν ἁγίαν κορυφήν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ἦλθα ἐνταῦθα τό παρελθόν Σάββατον πρωῖ. Τό ἔσπερας ἐτελέσαμεν ἀγρυπνίαν, τήν δέ Κυριακήν πρωῖ τήν θείαν καί ἱεράν Μυσταγωγίαν. Εἶχον συρρεύσει σχεδόν ἀπ' ὅλα τὰ χωρία τῆς Πάρου, ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, γέροντες καί παιδιά. Μερικαί μητέρας ἔφερον καί τὰ νεογνά των μή φοβηθεῖσαι κόπους καί τό ἀνωφερές καί ἐπικίνδυνον τῆς ὁδοῦ....

Εἰς τήν ἀγρυπνίαν καί Λειτουργίαν τῶν Ἁγίων Πάντων σᾶς ἐμνημονεύσαμεν, ὡσαύτως καί εἰς τήν χθεσινήν λειτουργίαν, τήν ὁποίαν ἐτελέσαμεν εἰς τήν ἑορτήν τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίε... Ἰδιαιτέρως ηὐχθήτην διά τήν Εἰρήνην, νά τῆς δώση ὁ Κύριος ὑγείαν σωματικήν (ἐάν τήν συμφέρη) καί περισσότερο ψυχικήν καί καλήν φώτισιν, νά τόν ἀγαπήσῃ, νά γίνῃ νύμφη Του ἐκλεκτή νά τοῦ τήν παραδώσω, ὡς πατήρ πνευματικός καί νά μέ ἀξιώσῃ νά τοῦ εἶπω, ὅταν ὑπάγωμεν εἰς τήν πατρίδα μας

τήν ἀληθινήν, τήν ἄνω Ἱερουσαλήμ (ἐδῶ εἴμεθα ξένοι)· Κύριε ἰδοῦ ἐγώ καί τὰ παιδιά ἃ μοί ἔδωκας.

Εἶθε ὁ πανάγαθος Θεός καί Πατήρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος, διά πρεσβειῶν τῶν Ἁγίων Πάντων νά μᾶς ἀξιώσῃ νά γίνωμεν οἰκήτορες τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ καί κληρονόμοι τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Ἀμήν.

Καί πάντοτε σᾶς ἐνθυμοῦμαι, ἀλλά περισσότερο σᾶς ἐνθυμοῦμαι τὰς ἡμέρας αὐτάς πού μένω ἐδῶ εἰς τήν ἁγίαν κορυφήν, μόνος μόνῳ Θεῷ καί μέ τοὺς Ἁγίους Πάντας. Νοερῶς σᾶς βλέπω ἐμπρός μου καί σᾶς ὁμιλῶ.

*Ἡ Εἰρήνη Πατέρα εἰς τόν Ναόν τῶν Ἁγίων Πάντων
τῆς Πάρου μετά τοῦ Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου.*

Ἐνθυμοῦμαι δέ καί τὰς Λειτουργίας, τὰς ὁποίας ἐτελέσαμεν εἰς τὰ Θαψανά εἰς τήν Παναγίαν καί ἐδῶ εἰς τοὺς Ἁγίους Πάντας καί παραμείνατε ἐδῶ μέ τήν Εἰρήνην καί

τὴν Γερόντισσαν Ματρῶνα τὴν θεϊαν σας. Αὐταὶ αἱ ἡμέραι καὶ ἡ νύξ ἐκεῖνη πρέπει νὰ μένουν ἀλησμόνητοι.

Νὰ εἰπῆτε εἰς τὴν Εἰρήνην, ὅτι οἱ Ἅγιοι Πάντες τὴν περιμένουν νὰ γίνῃ νύμφη τοῦ Οὐρανίου Νυμφίου καὶ Βασιλέως καὶ τότε θὰ τὴν πάρουν μαζὺ των, θὰ τὴν συνοδεύσουν εἰς τοὺς Οὐρανίους θαλάμους. Τὸν ἐρχόμενον μῆνα, ἐάν θέλῃ ὁ Θεός καὶ οἱ Ἅγιοι Πάντες, μεταβαίνω εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα Σπάρτην, θὰ περάσω καὶ νὰ εἶναι ἡ Εἰρήνη ἔτοιμος.

Εἰς τὴν Εἰρήνην, τὴν Καλλιόπην, τὸν σύζυγον της, εἰς τὴν ὀσιωτάτην Γερόντισσαν Ματρῶνα, εἰς τὰ θεοπεφιλημένα ἔγγονα Παναγιώταν (Μαρίαν) καὶ Νικόλαον, εἰς τὸν κ. Παναγόπουλον καὶ οἰκογένειάν του καὶ λοιπούς ἀδελφούς, φίλους καὶ συγγενεῖς τὰς ἐγκαρδίου μου εὐχάς.

Παρακαλῶ ὅπως καὶ ἐσεῖς ὅλοι, εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Παρακαλῶ ἰδιαιτέρως τὰ μικρά, τῶν ὁποίων, ὡς ἀκάκων καὶ ἀπονήρων, ἡ εὐχή των εἶναι εὐπροσδεκτοτέρα εἰς τὸν Θεόν, νὰ εὐχῶνται ὑπὲρ ἐμοῦ.

Μετά πατρικῆς ἀγάπης καὶ εὐχῶν ἐγκαρδίου
ὁ πνευματικός σας πατήρ
Ἄρχιμ. Φιλόθεος

* * *

Διὰ τὴν Μοναχὴν Μυρτιδιώτισσα Πατέρα

...Τὴν μοναχὴν Μυρτιδιώτισσα εἶχον κείρει μεγαλόσχημον εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ ἀγρυπνίαν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τὴν 26ην Ὀκτωβρίου καὶ τὴν 26ην Νοεμβρίου μετέστη πρὸς Κύριον. Δέν μοί ἦτο δυνατόν τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ βίου της νὰ τὴν ἀφήσω. Ἔπρεπε, ὡς πνευματικός της πατήρ, νὰ παρασταθῶ, νὰ τὴν παραδώσω ὡς νύμφη καθαρὰν εἰς τὸν Οὐράνιον Νυμφίον, τὸν Ὅποιον ἐπόθησε καὶ ἠκολούθησε καὶ ὀπίσω Αὐτοῦ ἔδραμε, ὡς ἡ ἀσματίζουσα νύμφη. Εἶμαι γεμάτος ἀπὸ θλίψιν καὶ χράν. Θλίψιν μὲν ἔχω, διότι ἐπεθύμουν νὰ ἀπέθνησκον ἐ-

γῶ, ὡς γέρον, πρωτύτερα ἀπὸ τὸ πνευματικόν μου τέκνον, χαρὰν δέ ἔχω καὶ πίστιν καὶ ἐλπίδα, ὅτι τὸ πνευματικόν τέκνον, τὸ ὅποιον μοῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος, τοῦ τὸ παρῆδωκα εἰς χεῖρας Του ὡς νύμφην ἀγνήν, καθαρὰν καὶ ἄμωμον, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἐξελέξατο καὶ, διὰ πόνων, θλίψεων καὶ ἀσθενειῶν, ἐκαθάρισεν ὡς χρυσόν ἐν καμίνῳ, καὶ ὡς φρονίμην καὶ ἐκλεκτὴν παρθένον συνεισηγάγεν εἰς τὸν Οὐράνιον νυμφῶνα, ἵνα χაίρη καὶ συμβασιλεύῃ Αὐτῷ εἰς ἀπεράντους αἰῶνας. Εἶθε καὶ ἡμεῖς καὶ ἅπαντες νὰ ἀξιωθῶμεν τῆς τοιαύτης δωρεᾶς τε καὶ χάριτος....

...Διὰ τὴν ταπεινῶσίν της καὶ ὑπακοὴν ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ καὶ ἔλαβε τὸ Ἀγγελικόν σχῆμα ἀπὸ ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἢ νέα ὀσία Μυρτιδιώτισσα Εἰρήνη, καὶ ὁ Θεός διὰ τὴν ὑπομονὴν της, πού εἶχε εἰς τὴν ἀσθένειαν της, διὰ τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπεινῶσιν, τὴν ἐδόξασε καὶ διεφύλαξε τὸ λείψανόν της ἀδιάφθορον καὶ εὐωδιάζων....

**Διὰ τὴν ὑπακοὴν της εἰς τὸν Θεόν
καὶ τὴν πολλὴν της ταπεινῶσιν
τὴν ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε**

11-11-1963

...Πολύ ἐλυπήθην πού δέν κατώρθωσα νὰ σᾶς ἴδω' αἱ πολλαὶ μέριμναι καὶ φροντίδες, ἰδίως ἡ ἐξομολόγησις τῶν πνευματικῶν μοι τέκνων καὶ τῆς θεραπείας τῶν ψυχικῶν των ἀσθενειῶν, μέ ἐκόλυσαν.

Διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ βοηθήσω τὰ πνευματικά μου τέκνα, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου δέν ἠσύχασα οὐδέ μίαν ἡμέραν, μετέβην εἰς Νάξον, ἐκεῖθεν εἰς Σύρον καὶ εἰς Τήνον. Ἐκ Τήνου καὶ ἐνῶ ἠτοιμαζόμεν διὰ τὴν Σάμον ἠσθένησα καὶ ἐκινδύνευσα εἰς θάνατον. Ἐπέστρεψα ἀσθενῆς εἰς τὴν Μονὴν καὶ, μόλις ἀνέλαβον, ἀνεχώρησα διὰ Πελοπόννησον. Ἐπέστρεψα, ὅμως, εἰς Ἀθήνας τὴν ἐπομένην, διὰ νὰ συνοδεύσω τὸ λείψανον μιᾶς πνευματικῆς μοι κόρης, τὴν ὁποίαν ὁ οὐράνιος Πατήρ καὶ Θεός τῶν

ἀπάντων, διά τήν ὑπακοήν της πρὸς τόν Θεόν καί τόν πνευματικόν της πατέρα καί τήν πολλήν της ταπείνωσιν, τόν Ὅποιον ἐδόξασε, τήν ἐδόξασε καί ἐτίμησε καί διετήρησε τό Λείψανόν της ἄφθαρτον, ἀδιαλώβητον, εὐωδιάζων ὡς πολλῶν Ἁγίων. Τό συνώδευσα εἰς τὰς Οἰνούσας, ὅπου ἡ πατρὶς της καί ἐτοποθετήθη εἰς τήν ἐκκλησίαν τῆς Μονῆς, τήν ὅποιαν ἔκτισαν οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς της.

Ἄπό ἐκεῖ μετέβην εἰς Χίον καί κατόπιν εἰς Θεσσαλονίκην. Ἐκεῖ ἐκινδύνευσα κατά τήν ἑορτήν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, παρά τοῦ ὁποίου ἐθεραπεύθη....

* * *

Σέ ἐπιστολή τοῦ Γέροντος Φιλοθέου μέ ἡμερομηνία 2-1-1964 γράφει μεταξύ ἄλλων τά ἑξῆς:Ἐκ Μολάων ἐπέστρεψα εἰς Ἀθήνας καί ἐκεῖθεν εἰς Οἰνούσας τῆς Χίου, συνοδεύσας τό ἱερόν Λείψανον πνευματικῆς μου κόρης τοῦ ἐφοπλιστοῦ κ. Πατέρα, ἡ ὅποια, ἐπειδὴ ἐδόξασε τόν Θεόν διά τῆς ταπεινώσεώς της καί τῆς ὑπακοῆς, ἐδοξάσθη παρά Θεοῦ. Τήν ἑορτήν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τήν ἔκειρα μοναχὴν καί μετὰ ἓνα μῆνα εἰς τήν ἑορτήν τοῦ Ἁγίου Νίκωνος μετέστη, ὡς φρονίμη παρθένος, εἰς τὰς αὐλούς Μονάς καί εἰς τόν οὐράνιον Νυμφῶνα. Ὁ Θεός τήν ἐδόξασε τηρήσας τό ἑαυτῆς λείψανον ἀδιαλώβητον πνέον εὐωδίας, κατά δέ θεῖαν ἀποκάλυψιν μετετέθη τό ἱερόν της Λείψανον εἰς τήν πατρίδα της Οἰνούσας καί κατετέθη εἰς τήν Ἱεράν Γυναικείαν Μονήν, τήν ὅποιαν, κατά παραγγελίαν της, ἔκτισαν οἱ γονεῖς της καί μόλις ἡ Μονή ἐτελείωσε, πρώτη εἰσηλθεν αὐτὴ διά τοῦ λειψάνου της. Δόξα τῷ Θεῷ τῷ οὕτως εὐδοκήσαντι....

Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καί εὐχῶν ἐγκαρδίων
Ἄρχιμ. Φιλόθεος Ζερβάκος

* * *

Ὅσες ψυχές θά ἤθελαν τό τεῦχος αὐτό,
νά τό ζητήσουν εἰς τό τηλ. 2310-212.659.